

Geschillenkamer

Beslissing ten gronde 129/2021 van 26 november 2021

Dossiernummer : DOS-2019-03353

Betreft: klacht voor de raadpleging van het Rijksregister door een ambtenaar van de gemeente

De Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, bestaande uit de heer Hielke Hijmans, voorzitter, en de heren Y. Pouillet en Frank De Smet;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (Algemene Verordening Gegevensbescherming), hierna AVG;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, hierna WOG

Gelet op het reglement van interne orde, zoals goedgekeurd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 20 december 2018 en gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* op 15 januari 2019;

Gelet op de stukken van het dossier;

heeft de volgende beslissing genomen inzake:

De klager: De heer X, vertegenwoordigd door Meester Gérald Horne, hierna "de klager";

De verweerder: Gemeente Y, vertegenwoordigd door Meester Jean Proesmans, hierna "de verweerder".

I. Feiten en voorgeschiedenis

1. Op 13 mei 2019 stuurde klager een e-mail naar de gemeente met de vraag of alles in orde was met betrekking tot zijn deelname aan de gemeenteraadsverkiezingen, aangezien hij ten tijde van de verkiezingen in het buitenland zou zijn.
2. Op een niet nader genoemde datum ontving de Dienst Verkiezingen van de gemeente van de postdiensten de terugzending van het aan klager gerichte kiesbrief, waarop de woorden "ontvangt geen post meer op het aangegeven adres" waren aangebracht. Naar aanleiding daarvan besloot de gemeente een onderzoek in te stellen naar een mogelijke uitschrijving.
3. Op 22 mei 2019 werd klager in verband met dit onderzoek telefonisch benaderd door een politieagent. Dezelfde dag nam de klager contact op met de gemeente en uitte zijn verbazing over deze aanpak. Dezelfde dag bevestigde de gemeente per kerende e-mail dat een adresonderzoek aan de gang was.
4. Dit werd gevolgd door een uitwisseling van e-mails tussen de klager en de gemeente waarin de klager vroeg om een meer gedetailleerde uitleg van de redenen voor het onderzoek.
5. Uit de klacht blijkt ook dat de klager een voormalig gemeenteraadslid van de oppositie is, dat voor de rechtbank een geschil met de burgemeester heeft.
6. Op 2 juni 2019 richtte klager zich tot een ambtenaar van wie hij dacht dat het de functionaris voor gegevensbescherming van de gemeente was, waarbij hij de uitwisselingen met de medewerker van de gemeente bijvoegde en verzocht om een afspraak om de situatie in der minne op te helderen.
7. Op 12 juni 2019 stuurde de klager een document met de titel "klacht AVG" naar de gemeente met een kopie naar de burgemeester. In dit document werden de klachten herhaald die reeds in de vorige uitwisselingen tegen de gemeente waren ingediend en werd voor het eerst vermeld dat de partner van de broer van klager in een privé-context het Rijksregister van klager had geraadpleegd.
8. Op 13 juni 2019 antwoordde de adjunct algemeen directeur van de gemeente aan de klager dat de persoon aan wie het document "AVG klacht" was gericht, niet de functionaris voor gegevensbescherming is. Hij beantwoordde verschillende vragen van klager, en deelde mee dat hij de betrokken gemeenteamtenaar had voorgesteld om (betrokkene bij de raadpleging van het Rijksregister) "een intrafamiliale schikking te overwegen". Klager antwoordde op deze e-mail op dezelfde dag en vroeg om meer informatie over de identiteit van de functionaris voor gegevensbescherming en over de raadpleging van zijn gegevens in het Rijksregister.
9. Op 15 juni 2019 dient de klager een klacht in bij de GBA. De Eerstelijnsdienst deelt de klager mee dat het formulier moet worden ondertekend. Een ondertekend klachtenformulier wordt op 15 augustus 2019 door de klager teruggestuurd.

10. Deze betrof een onregelmatige raadpleging van het Rijksregister van klager door een lid van de gemeentelijke administratie en een onderzoek om het verblijfsadres van de klager uit te schrijven. Op 3 oktober 2019 wordt de klacht door de Eerstelijnsdienst ontvankelijk verklaard op grond van de artikelen 58 en 60 WOG en wordt de klacht op grond van art. 62, §1 WOG bezorgd aan de Geschillenkamer.
11. Op 17 maart 2020 besliste de Geschillenkamer om de zaak ten gronde te behandelen op basis van de artikelen 95, §1, 1° en 98 WOG.
12. Op dezelfde datum worden de betrokken partijen per aangetekende zending in kennis gesteld van de bepalingen zoals vermeld in artikel 95, §2, alsook van deze in art. 98 WOG. Tevens worden partijen op grond van art. 99 WOG in kennis gesteld van de termijnen om hun verweermiddelen in te dienen.

In dezelfde brief staat dat de klacht " betrekking heeft op de raadpleging, in strijd met de toepasselijke gegevensbeschermingsregels, van de persoonsgegevens van klager in de bevolkingsregisters door een medewerker van het gemeentebestuur . "De elementen betreffende de kwestie van de woonplaats van de klager en de verzending van de kiezersbrief worden derhalve niet onderzocht door de Geschillenkamer, aangezien dit gaat om kwesties van bestuursrecht en gemeentepolitie.

Wat de opmerkingen over het voorwerp van de klacht betreft, is de uiterste datum voor ontvangst van het antwoord van verweerder 15 april 2020, voor het antwoord van klager 30 april 2020 en voor het antwoord van verweerder 15 mei 2020.

13. Op 9 april 2020 heeft verweerder ermee ingestemd dat alle communicatie over de zaak elektronisch zou geschieden.
14. Op 15 april 2020 heeft verweerder zijn antwoord aan de Geschillenkamer gezonden. Hij ontwikkelt een groot aantal punten, waarvan sommige geen verband houden met het kader van de beslissing ten gronde, zoals omschreven in punt 12, en die specifiek betrekking hebben op de raadpleging van de gegevens in het Rijksregister van de klager. Dit specifieke punt komt aan de orde op bladzijde 22 van de conclusies van verweerder, waarop de volgende elementen betrekking hebben:
  - Dat een medewerker van de gemeente, die niet bevoegd was om het Rijksregister te raadplegen, een andere medewerker, die wel bevoegd was, heeft verzocht om de persoonsgegevens van klager te raadplegen, en wel om een specifieke onbekende reden," betreffende een familiegeschil".
  - Dat de betrokken werknemer een berisping zou hebben gekregen en aan alle personeelsleden een memo zou zijn gezonden over de naleving van de toepasselijke wetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens.
  - Ten tijde van de klacht was de gemeente reeds bezig met een project om aan de AVG te voldoen. Deze bestond bijvoorbeeld uit bewustmaking van de medewerkers van de gemeente,

inventarisatie van de behandelingen en inventarisatie van de vastgestelde risico's... De verweerder die het onderzoek afsloot, verklaarde dat de niet-gekwalificeerde medewerker van de gemeente dit bewustmakingsprogramma had gevolgd.

- Dat een incident zoals in de klacht beschreven niet meer kan gebeuren en dat hij daarom verzoekt de zaak te verwerpen of eventueel te seponeren.

15. Op 29 april 2020 stuurde klager zijn wederwoord naar de Geschillenkamer. Het vermeldt ook verscheidene elementen die buiten het bestek vallen van deze beslissing ten gronde (zie punt 12). Wat de toegang tot het Rijksregister betreft, beroept hij zich op de volgende punten :

- De ambtenaren die hebben bekend en de feiten zijn vastgesteld;
- De overheidsdienst is verantwoordelijk voor de fout van zijn personeelsleden en de gemeente is derhalve aansprakelijk voor die fout ;
- Als voorlopige maatregel verzocht hij de inspectiedienst om de zaak nader te onderzoeken aan de hand van de raadplegingslijsten en door ondervraging van de twee medewerkers

16. Op 18 mei 2020 deelde verweerder mee dat hij geen weerwoord had en verzocht hij om te worden gehoord.

17. Op 28 september 2021 worden de partijen ervan in kennis gesteld dat de hoorzitting zal plaatsvinden op 16 november 2021.

18. Op 16 november 2021 werden de partijen gehoord door de Geschillenkamer. Tijdens deze hoorzitting, werden de hiernavolgende punten uiteengezet:

- Beide partijen erkennen dat een gemeenteambtenaar (de schoonzus van de klager) het Rijksregister van klager voor privéredenen heeft geraadpleegd met de hulp van een andere gemeentelijke ambtenaar die daartoe toegang had.
- Het precieze doel van deze raadpleging blijft onbekend. De verweerder brengt dit in verband met een erfrechtelijke reden, terwijl de klager van mening is dat er geen verband bestaat tussen de twee situaties.
- De twee betrokken werknemers (en niet slechts één zoals in het betoog van de advocaat wordt beweerd) zijn mondeling berispt door de directeur van het gemeentebestuur, na overleg met de DPO ;
- De lijst van logins die verweerder in zijn stukken heeft verstrekt, is afkomstig van het RR-systeem zelf. Het maakt de traceerbaarheid van de raadplegingsdoeleinden niet mogelijk;
- Bij de gemeente wordt een nieuw intern systeem opgezet, dat een systeem voor traceringsdoeleinden moet bevatten. Dit moet uiterlijk op 15 december 2021 zijn gerealiseerd.

19. Op 18 november 2021 wordt het proces-verbaal van de hoorzitting aan partijen voorgelegd.

II. Motivering

II.1. Identificatie van de verwerkingsverantwoordelijke

20. In toepassing van artikel 4, § 1 van de WOG, is de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de grondbeginselen van de bescherming van de persoonsgegevens als vervat in de AVG en van de wetten die bepalingen bevatten inzake de bescherming van persoonsgegevensverwerkingen, waaronder de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.
21. Overeenkomstig artikel 4.7 AVG dient als verwerkingsverantwoordelijke te worden beschouwd: "een natuurlijke persoon of rechtspersoon, overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan die/dat, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt".
22. In deze zaak merkt de Geschillenkamer op dat het de verweerder is die het doel van en de middelen voor de verwerking bepaalt. Raadplegingen van het Rijksregister vinden namelijk uitsluitend plaats in het kader van de opdrachten van de gemeente, hoewel het doel van de specifieke raadplegingen die in dit geval hebben plaatsgevonden, niet tot deze opdrachten behoort. Het is overigens de verweerder die de middelen verschaft om deze verwerking uit te voeren (via zijn IT-systemen). Hij moet derhalve worden beschouwd als een verwerkingsverantwoordelijke.
23. Ook moet erop worden gewezen dat, zoals het HvJEU in zijn arrest *Wirtschaftsakademie* van 5 juni 2018 in herinnering brengt, "het begrip 'verwerkingsverantwoordelijke' verwijst naar het orgaan dat 'alleen of tezamen met anderen' het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt, dit begrip niet noodzakelijkerwijs verwijst naar één orgaan en betrekking kan hebben op verschillende actoren (...)" Het feit dat verweerder een verwerkingsverantwoordelijke is voor de raadpleging van zijn werknemers in het Rijksregister, betekent in casu niet dat hij als enige aan deze hoedanigheid beantwoordt. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen opzoeken in het Rijksregister ten behoeve van de verweerder en onrechtmatige opzoeken voor privédoeleinden door een gemeenteambtenaar. Zoals hierna wordt aangegeven, heeft zij weliswaar gebruik gemaakt van de middelen die verweerder haar ter beschikking stelde, maar voor zover de schoonzus van klager de betwiste raadplegingen heeft verricht buiten het kader van haar taken als werknemer van verweerder, moet zij worden beschouwd als verwerkingsverantwoordelijke voor deze onrechtmatige raadplegingen in het bijzonder.
24. Zoals de EDPB opmerkt, ontslaat dit verweerder, als verantwoordelijke voor de verwerking van de raadplegingen in het Rijksregister niet van zijn verplichting om de beveiliging van de verwerking te

waarborgen. Dit aspect wordt hierna uiteengezet. Aangezien de schoonzuster van de klager niet het voorwerp was van de bij de GBA ingediende klacht, is zij geen partij in de onderhavige procedure. Om die reden zal de Geschillenkamer over haar geen aanvullende vaststellingen doen.

II.2. Identificatie van de verwerking:

25. De toegang tot de informatie in het Rijksregister is een verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 4.2 van de AVG. Op grond van deze kwalificatie is deze verwerking onderworpen aan de verschillende voorschriften en verplichtingen van de AVG en in het bijzonder aan de beginselen van rechtmatigheid, eerlijkheid en transparantie als bedoeld in artikel 5.1. de AVG
26. Het rechtmatigheidsbeginsel houdt in dat voor elke verwerking van persoonsgegevens een van de in artikel 6.1. van de AVG genoemde rechtmatigheidsgronden moet bestaan.
27. Uit verweerders conclusies blijkt dat hij zich voor de verwerking van gegevens uit het Rijksregister op de rechtmatigheidsgrondslag van artikel 6.1.a. van de AVG beroept. Het artikel luidt als volgt:

“Artikel 6.

Rechtmatigheid van de verwerking

1. De verwerking is alleen rechtmatig indien en voor zover aan ten minste een van de onderstaande voorwaarden is voldaan:

[...]

e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen”.

Volgens verweerder wordt deze opdracht van algemeen belang hem verleend door de volgende normen :

- De wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen;
- Het koninklijk besluit van 3 april 1984 betreffende de toegang door sommige openbare overheden tot het Rijksregister van de natuurlijke personen, alsmede betreffende het bijhouden en controle van informaties;
- Wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten;

- Het Koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister;
  - De Algemene onderrichtingen betreffende het houden van de bevolkingsregisters (omzendbrief van 07/10/1992 betreffende het houden van bevolkingsregisters en vreemdelingenregisters).
28. Deze verschillende wetten leggen de gemeenten bepaalde verplichtingen op met betrekking tot het bijhouden en actualiseren van de informatie in het Rijksregister en de bevolkingsregisters. Zij hebben er ook toegang toe voor de uitoefening van hun functie en zijn in dat verband aan bepaalde voorwaarden onderworpen. Het is strafbaar dat iemand uit het Rijksregister verkregen informatie meedeelt aan personen die daartoe niet gerechtigd zijn, of die gegevens gebruikt voor andere doeleinden dan die waarvoor hij of zij wettelijk gemachtigd is¹.
29. Uit de stukken van het dossier en de verklaringen van de partijen blijkt dat het Rijksregister van de klager inderdaad het voorwerp uitmaakte van ongeoorloofde toegang, en dat dit door verweerder zelf wordt erkend. Hij gaf aan dat de ongeoorloofde toegang plaatsvond op 27 mei 2019 als gevolg van een raadpleging door een gemeenteambtenaar, bijgestaan door een collega, in het kader van een geschil over erfopvolging .
30. Naar verluidt heeft de verweerder naar aanleiding van dit incident verschillende maatregelen getroffen om herhaling van dit soort handelingen te voorkomen. De betrokken werknemer zou een berisping hebben gekregen en aan al zijn personeelsleden zou een memo zijn gezonden om hen eraan te herinneren dat zij de relevante wetgeving inzake gegevensbescherming moeten naleven. De Geschillenkamer is derhalve van oordeel dat de door de klager gemelde feiten betreffende de raadpleging van zijn Rijksregisterdossier juist zijn.
31. Aangezien in het dossier is vastgesteld en door verweerder is erkend dat de gegevensverwerking voor privédoeleinden is verricht door een werknemer van verweerder, kan deze niet worden geacht deel uit te maken van de opdracht van algemeen belang van verweerder. Aangezien de gemeenteambtenaar wordt beschouwd als een zelfstandige verwerkingsverantwoordelijke, is de Kamer van oordeel dat de door zijn verrichte verwerking een inbreuk kan vormen op het in artikel 5.1.a. van de in het AVG neergelegde rechtmatigheidsbeginsel. Aangezien deze werknemer geen deel uitmaakt van de onderhavige procedure, zal de Geschillenkamer zijn rol en de naleving van de voorschriften inzake gegevensbescherming niet verder onderzoeken.
- 32.

II.3. Herinnering aan de veiligheidsverplichting die berust bij de verwerkingsverantwoordelijke

---

¹ Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen;

33. Als verwerkingsverantwoordelijke is de verweerder verplicht de gegevensbeschermingsbeginselen in acht te nemen en moet hij kunnen aantonen dat deze beginselen worden nageleefd (verantwoordingsplichtbeginsel - artikel 5.2 van de AVG).
34. Bovendien moet hij nog steeds in zijn hoedanigheid van verantwoordelijke voor de gegevensverwerking alle nodige maatregelen invoeren (artikel 24 van de AVG). De Geschillenkamer benadrukt, zoals zij reeds in eerdere beslissingen tegen overheidsmandatarissen heeft aangegeven, dat de overheidssector² in het algemeen het goede voorbeeld moet geven in de maatregelen die zij neemt om de eerbiediging van het grondrecht op bescherming van persoonsgegevens te waarborgen.
35. Op grond van artikel 5.1, f) van de AVG moeten persoonsgegevens "door het nemen van passende technische of organisatorische maatregelen op een dusdanige manier worden verwerkt dat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is, en dat zij onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging".
36. Bij gebrek aan passende maatregelen om de persoonsgegevens van de betrokkenen te beveiligen, kan de doeltreffendheid van het fundamentele recht op privacy en de bescherming van de persoonsgegevens niet worden gewaarborgd, des *te meer* in het licht van de cruciale rol die de informatie- en communicatietechnologieën in onze samenleving spelen.
37. Er zij op gewezen dat het veiligheidsbeginsel, thans overgenomen in artikel 5.1.f), in de AVG op hetzelfde niveau zijn opgenomen als de grondbeginselen van rechtmatigheid, transparantie, behoorlijkheid.
38. De verplichtingen van verwerkingsverantwoordelijken in verband met de beveiliging van de verwerking zijn gebaseerd op de artikelen 32 en volgende van de AVG.
39. De klassieke onderdelen van de aanbevelingen in verband met informatiebeveiliging, zoals vervat in de ISO27xxx-serie, zijn de vertrouwelijkheid van gegevens, hun integriteit en hun beschikbaarheid. Hieraan wordt het begrip "toerekenbaarheid" toegevoegd "dat toelaat voor alle gedane handelingen de personen, de systemen of processen te identificeren die eraan voorafgaan (identificatie) en de auteur en de handeling te volgen (traceerbaarheid)". De toerekenbaarheid komt concreet tot uiting door het bijhouden van logbestanden volgens het principe van het loggen van de toegang.
40. Het loggen bestaat dus uit het registreren van relevante informatie over de gebeurtenissen in een informaticasysteem (toegang tot het systeem of een van de dossiers ervan, wijziging van een bestand, overdracht van gegevens...) in bestanden, die "logbestanden" worden genoemd. De opgenomen informatie bestaat onder andere uit de geraadpleegde gegevens, de datum, het soort van gebeurtenis, de gegevens aan de hand waarvan de auteur van de gebeurtenis kan worden geïdentificeerd, evenals

---

² Zie Gegevensbeschermingsautoriteit, Geschillenkamer, Beslissingen 10/2019 en 11/2019 van 25 november 2019 waarin de Geschillenkamer eraan herinnert dat de hoedanigheid van overheidsmandataris van de verwerkingsverantwoordelijke moet samengaan met een voorbeeldige houding ten aanzien van de naleving van de wetgeving, ook deze inzake persoonsgegevensbescherming

de reden van die toegang. Dit maakt het mogelijk elke onrechtmatige raadpleging van persoonsgegevens te identificeren, of om de raadpleging voor een niet-legitiem doeleinde, of de oorsprong van een incident vast te stellen. Al wordt het loggen niet uitdrukkelijk in de AVG vermeld, toch vormt het bijhouden van logbestanden een technische en organisatorische maatregel die in artikel 32 van de AVG wordt bedoeld. Het is een goede praktijk, die aan de verwerkingsverantwoordelijke wordt aanbevolen, wanneer deze maatregel is aangepast aan de risico's die verbonden zijn aan de kenmerken van de verwerking.

41. De voorganger van GBA (de Privacycommissie - hierna CBPL) wees in haar Richtsnoeren met betrekking tot informatiebeveiliging van persoonsgegevens en in haar aanbevelingen aan de steden en gemeenten over logboeken, reeds op het feit dat het loggen een essentieel onderdeel uitmaakt van elk informatiebeveiligingsbeleid, en dat het de traceerbaarheid van de toegang tot informatiesystemen mogelijk maakt³.
42. Deze praktijk is ook verankerd door de wetgever, die deze verplichting heeft opgenomen in artikel 17 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een rijksregister van natuurlijke personen. Dit artikel luidt als volgt:

*Artikel 17. Elke openbare overheid, openbare of private instelling die de machtiging heeft gekregen om toegang te hebben tot de informatiegegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen, met inbegrip van de politiediensten, alsook de justitiediensten vermeld in de artikelen 5 en 8 moet de uitgevoerde consultaties kunnen verantwoorden, ongeacht of die uitgevoerd zijn door een individuele gebruiker of door een automatisch informaticasysteem. Daartoe houdt elke gebruiker een consultatieregister bij teneinde de traceerbaarheid van de consultaties te verzekeren. Dit register vermeldt de identificatie van de individuele gebruiker of van het proces of systeem dat toegang tot de gegevens heeft gehad, de gegevens die geraadpleegd werden, de wijze waarop ze geraadpleegd werden, met name voor lezing of voor wijziging, de datum en het uur van de consultatie, alsook **het doeleinde waarvoor de gegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen geraadpleegd werden**. Het consultatieregister wordt minstens 10 jaar bewaard vanaf de datum van de consultatie. Het wordt tevens gecertificeerd.*

Deze lijst wordt ter beschikking gehouden van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

De diensten van het Rijksregister van de natuurlijke personen houden eveneens een consultatieregister van de gebruikers en uitgevoerde mededelingen bij.

Dit register vermeldt de identificatie van de gebruiker die toegang tot de gegevens heeft gehad of mededeling ervan gekregen heeft, de gegevens die geraadpleegd of meegedeeld werden, de wijze

---

³ Aanbeveling 07/2017 van 30 augustus 2017.

waarop ze geraadpleegd, met name voor lezing of voor wijziging, of meegedeeld werden, de datum en het uur van de raadpleging of de mededeling.⁴

43. Uit de stukken van verweerder en de hoorzitting blijkt dat een dergelijk systeem om het doel van de verwerking te registreren, ten tijde van de betrokken verwerking niet bestond. Volgens de functionaris voor gegevensbescherming is een nieuw systeem met deze functionaliteit in ontwikkeling, en zou het tegen 15 december 2021 operationeel moeten zijn.
44. Gelet op de hiervoor uiteengezette elementen concludeert de Geschillenkamer derhalve tot schending van artikel 32 van de AVG, aangezien verweerder ten tijde van de feiten niet beschikte en thans nog steeds niet beschikt over de technische en organisatorische maatregelen die noodzakelijk zijn om de beveiliging van de gegevens in het Rijksregister te verzekeren, in die zin dat hij niet beschikt over een systeem waarmee de doeleinden van de raadplegingen kunnen worden vastgelegd. Deze schending is des te flagranter daar artikel 17 van de wet tot regeling van een Rijksregister deze verplichtingen uitdrukkelijk oplegt, die in casu door verweerder niet zijn nagekomen.

II.4. Verband tussen de beveiligingsverplichtingen van de verwerkingsverantwoordelijke en de beginselen van verantwoording en transparantie.

45. De Geschillenkamer herinnert eraan dat artikel 32 AVG moet worden gelezen in combinatie met artikel 5.2 AVG, op grond waarvan de verwerkingsverantwoordelijke onderworpen is aan het verantwoordingsbeginsel. Het is aan de verwerkingsverantwoordelijke om aan te tonen dat hij de bepalingen van de AVG naleeft door passende technische en organisatorische maatregelen te nemen, op transparante en traceerbare wijze, zodat hij in het geval van controle het bewijs van de toegepaste waarborgen kan leveren. Het verantwoordingsbeginsel, gelezen in samenhang met het transparantiebeginsel (artikel 5.1.a) AVG) maakt het voor de betrokkenen mogelijk hun rechten uit te oefenen en de overeenstemming van de verwerkingen die met hun persoonsgegevens zijn verricht te controleren. Dit laat toe de verantwoordelijkheid te nemen.
46. Bovendien voegt overweging 63 AVG hieraan toe dat dit recht op inzage dient te worden opgevat als een controlemechanisme: “Een betrokkene moet het recht hebben om de persoonsgegevens die over hem zijn verzameld, in te zien, en om dat recht eenvoudig en met redelijke tussenpozen uit te oefenen, zodat hij zich van de verwerking op de hoogte kan stellen en de rechtmatigheid daarvan kan controleren.”

---

⁴ Het is de Geschillenkamer die onderlijnt.

47. Deze beginselen van verantwoording en transparantie zijn verweven met artikel 15 van de AVG, dat het recht van inzage van de betrokkene van zijn verwerkte persoonsgegevens waarborgt. De CBPL stelde reeds een eenduidige conclusie vast over het loggen :

Indien de logfile onvolledig is en niet de reden van de raadpleging vermeldt, schaadt dit de nuttige uitoefening van het inzage- en controlerecht waarover de betrokkene beschikt. Dit ondergraaft ook de uitoefening van andere rechten zoals het recht op rectificatie (artikel 16 van de AVG), het recht op vergetelheid (artikel 17 van de AVG) en het recht op de beperking van het gebruik van onrechtmatig verwerkte gegevens (artikel 18 van de AVG)".⁵

48. De Geschillenkamer beveelt het bijhouden van een logboek als goede praktijk aan, voor zover het loggen nuttig is voor de verwerkingsverantwoordelijke, in de zin dat het hem toelaat het beginsel van beschikbaarheid te concretiseren, die zelf nauw verbonden is met de beginselen van vertrouwelijkheid en integriteit van de gegevens. De Geschillenkamer heeft voorts gepreciseerd dat dit een wettelijke verplichting is die is neergelegd in de wet tot regeling van het rijksregister, zoals gewijzigd bij de wet van 25 november 2018 houdende diverse bepalingen inzake het rijksregister en de bevolkingsregisters, die in werking is getreden op 24 december 2018, dat wil zeggen vóór de feiten in geding.

49. Een van de passende veiligheidsmaatregelen om de vertrouwelijkheid van de gegevens te waarborgen, is dat een verwerkingsverantwoordelijke zoals de verweerder, volgens het standpunt dat de Belgische Privacycommissie destijds uitdroeg, organisatorische en technische veiligheidsmaatregelen moet treffen die een controle van de toegangen garanderen⁶: met andere woorden, alleen personen die in de uitoefening van hun eigen functie toegang tot dergelijke gegevens moeten hebben, zouden de nodige toegang moeten krijgen.
50. De Geschillenkamer herinnert in dit verband aan artikel 5.1.b) van de AVG waarin het doelbeginsel is vastgelegd, namelijk dat gegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden moeten worden verzameld en niet verder mogen worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden. In dit verband is de verweerder gemachtigd om het Rijksregister te raadplegen voor welbepaalde doeleinden overeenkomstig de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen
51. De verwerkingsverantwoordelijke dient er derhalve voor te zorgen dat de persoonsgegevens alleen toegankelijk zijn voor personen en toepassingen die daartoe uitdrukkelijk gemachtigd zijn. Elke persoon dient een eigen account te krijgen en de toegang tot persoonsgegevens dient uitsluitend te worden toegestaan op basis van het "need-to-know"-beginsel. Deze personen mogen alleen toegang

---

⁵ Aanbeveling 07/2017 van 30 augustus 2017.

⁶ Zie met name de Referentiemaatregelen van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/lexicon/referentiemaatregelen-voor-de-beveiliging-van-elke-verwerking-van-persoonsgegevens>

hebben tot de functionaliteit of de gegevens die zij nodig hebben voor de uitvoering van hun taken en dit met inachtneming van het finaliteitsbeginsel.

52. Het is derhalve aan verweerder om ervoor te zorgen dat de toegang tot het Rijksregister beperkt blijft tot de doeleinden waarvoor deze toegang is toegestaan. Het is ook aan hem om dit aan te kunnen tonen. De naleving van het finaliteitsbeginsel, de pijler van de gegevensbescherming, kan niet worden gecontroleerd als het personeel van een structuur als de verweerder de reden voor de door hem uitgevoerde raadpleging niet vastlegt. In dit verband is het eveneens van essentieel belang dat de verweerder, overeenkomstig artikel 24 van de AVG, over een passend controlemechanisme beschikt om ervoor te zorgen dat haar gemachtigde ambtenaren het Rijksregister alleen voor die doeleinden raadplegen. De verweerder moet over een computertoepassing beschikken die het mogelijk maakt elke raadpleging door zijn personeel te legitimeren en zo aan te tonen dat de raadpleging heeft plaatsgevonden in het kader van de uitoefening van de taken van het personeelslid dat de raadpleging heeft uitgevoerd.
53. De Geschillenkamer herinnert eraan dat zij in het verleden beslissingen heeft genomen over de toegang tot gegevens in het Rijksregister. Zo vereist de beslissing 19/2020⁷ onder meer dat verwerkingsverantwoordelijke die toegang heeft tot de gegevens van het Rijksregister, een toegangscontrole instelt en ervoor zorgt dat de toegang tot het Rijksregister beperkt blijft tot de doeleinden waarvoor die toegang is toegestaan. Het is ook aan de aanvrager om dit aan te kunnen tonen. Deze verplichtingen leidt de Geschillenkamer met name af uit de artikelen 5.1.b en f, 5.2, 24, 32 van de AVG en artikel 17 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van natuurlijke personen.

III. Over de corrigerende maatregelen en straffen

54. Krachtens artikel 100 WOG heeft de Geschillenkamer de bevoegdheid om:
- 1° een klacht te seponeren;
  - 2° de buitenvervolginstelling te bevelen;
  - 3° een opschorting van de uitspraak te bevelen;
  - 4° een schikking voor te stellen;
  - 5° waarschuwingen en berispingen te formuleren;
  - 6° te bevelen dat wordt voldaan aan de verzoeken van de betrokkene om zijn rechten uit te oefenen;
  - 7° te bevelen dat de betrokkene in kennis wordt gesteld van het veiligheidsprobleem;

---

⁷ Geschillenkamer, beslissing 19/2020 (punten 29 tot 2020) <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/beslissing-ten-gronde-nr.-19-2020.pdf>

8° het bevelen van de tijdelijke of definitieve bevrozing, beperking of verbod van de verwerking;
9° te bevelen dat de verwerking in overeenstemming wordt gebracht;
10° de rechtzetting, de beperking of de verwijdering van gegevens en de kennisgeving ervan aan de ontvangers van de gegevens te bevelen;
11° de intrekking van de erkenning van certificatie-instellingen te bevelen;
12° dwangsommen op te leggen;
13° administratieve geldboeten op te leggen;
14° de opschorting van grensoverschrijdende gegevensstromen naar een andere Staat of een internationale instelling te bevelen;
15° het dossier over te dragen aan het parket van de procureur des Konings te Brussel, die het in kennis stelt van het gevolg dat aan het dossier wordt gegeven;
16° geval per geval te beslissen om haar beslissingen bekend te maken op de website van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

55. De Geschillenkamer herinnert eraan dat zij, overeenkomstig artikel 221, 2° van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens, aan verweerder geen geldboete kan opleggen, aangezien deze laatste een overheidsinstantie is in de zin van artikel 5, 1°, van diezelfde wet.
56. De Geschillenkamer stelt derhalve een inbreuk vast op artikel 32 AVG (punt 44)
57. Concluderend en gelet op alle omstandigheden van het geval is de Geschillenkamer van oordeel dat de berisping (d.w.z. de in artikel 58.2.b) van de AVG bedoelde corrigerende maatregelen) in dit geval de doeltreffende, evenredige en afschrikkende sanctie is die ten aanzien van de verweerder noodzakelijk is⁸.
58. De Geschillenkamer heeft nota genomen van het feit dat verweerder ter hoorzitting heeft aangegeven dat de invoering van zijn nieuwe IT-systeem hem in staat zou moeten stellen de tekortkomingen te verhelpen die de Geschillenkamer in de onderhavige beslissing heeft vastgesteld. Teneinde de doeltreffendheid van deze door verweerder aangebrachte wijziging te kunnen bevestigen, gelast de Geschillenkamer dat hij binnen vier maanden na de vaststelling van deze beslissing de documenten overlegt die aantonen dat daadwerkelijk een systeem van registratie van raadplegingen is ingevoerd dat met name de registratie van het doel van de verwerking mogelijk maakt.

IV. Publicatie van de beslissing

---

⁸ Zoals zij reeds in verschillende uitspraken heeft kunnen vaststellen, herinnert de Geschillenkamer er hier aan dat de waarschuwing een tekortkoming sanctioneert die zich waarschijnlijk zal voordoen: zie in dit verband artikel 58.2.a) van de AVG.

59. Gezien het belang van transparantie met betrekking tot het besluitvormingsproces en de beslissingen van de Geschillenkamer, zal deze beslissing worden gepubliceerd op de website van de Gegevensbeschermingsautoriteit, waarbij de directe identificatiegegevens van de genoemde partijen en personen, zowel natuurlijke als rechtspersonen, worden verwijderd.

OM DEZE REDENEN,

beslist de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, na beraadslaging, om:

- op grond van artikel 100, 5° WOG, **een berispting** te geven voor de schending van artikel 32 van de AVG.
- op grond van artikel 100, 6° WOG, te bevelen dat de verwerking in overeenstemming wordt gebracht binnen een termijn van vier maanden
- De verweerder te gelasten binnen diezelfde termijn de Gegevensbeschermingsautoriteit (Geschillenkamer) **op de hoogte te stellen van het gevolg dat aan deze beslissing is gegeven, onder overlegging van bewijsstukken**, Deze mededeling kan per post of per e-mail worden gedaan naar het volgende adres (contactadres van de Geschillenkamer): litigationchamber@apd-gba.be

Tegen deze beslissing kan op grond van art. 108, §1 WOG, beroep worden aangetekend binnen een

(get). Hielke Hijmans

Voorzitter van de Geschillenkamer